

התנא ברישא יש לאסור את החריץ כי לעיתים גלגל העגלה אינו מתגלגל כיאות וכובש, אלא הוא נגרר וחופר. ואילו לפי התנא בסיפא לעולם הגלגל מתגלגל וכובש ואינו נגרר וחופר.

הדרן עלך יום טוב

פרק אין צדין

מתניתין:

אין צדין דגים מן הביברים בריכות המים שגדלים בהם הדגים ביום טוב, כיון שאפשר לצודם מערב יום טוב, וליתנם במים במקום שאפשר ליטלם בלא צידה.

וכמו כן אין נותנין לפניהם של הדגים מזונות ביום טוב, לפי שהם יכולים למצוא להם את מזונם בעצמם.

אבל צדין חיה ועוף מן הביברים, מקומות שהם מכונסים בהם והם נצודים ועומדים בהם.

וכן נותנין לפניהם מזונות, לפי שאינם מוצאים להם מזונות בימות החורף, או אפילו בימי הקיץ, במקומות בהם דורסים אנשים, ולא גדל בהם עשבים לאכילתם.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא כל הביברים שוין להיתר צידת חיה ועוף ביום טוב.

אלא זה הכלל: כל המחוסר צידה — אסור, כד-א ושאינו מחוסר צידה — מותר.

מני, לפי מי הולכת משנתנו? — רבי יהודה היא, דאמר: דבר שאין מתכוין אסור.

דאי רבי שמעון — האמר: דבר שאין מתכוין מותר.

דתניא: רבי שמעון אומר: גורר אדם מטה כסא וספסל, על גבי הקרקע בשבת, ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ.

ונתבארה מחלוקתם בעמוד הקודם.

ותקשי, אם כן, שהרישא של משנתנו רבי יהודה היא — אימא סיפא של המשנה:

רבי יהודה אומר: אין הכל נגררין בשבת כיון שעושים חריץ ואסור לעשות כן משום חורש, חוץ מן העגלה, שאין בה מלאכת חורש מפני שהיא כובשת.

ויש לנו לדייק מדברי רבי יהודה בסיפא: מפני שהעגלה כובשת — אין, רק כבישת הקרקע יש בה, ומשום כך היא מותרת בגרירה, ומשמע:

אבל חריץ של חרישה — לא עבדא העגלה בגרירתה, לדעת רבי יהודה.

ואילו לפי מה שהעמדנו את הרישא של משנתנו כרבי יהודה, ודייקנו שאין לגרור את העגלה על גבי קרקע משום שעושה חריץ, משמע איפכא!

ומשינין: נחלקו בדבר תרי תנאי, ואליבא דרבי יהודה.

והרישא והסיפא הם שני תנאים חלוקים בדעתו של רבי יהודה בגרירת עגלה, שלפי